N°. 288. 1859.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZONDAG 4 EN MAANDAG 5 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Zijne Majesteit heeft bij besluit van den 1sten December 1859, n°. 56, goedgevonden, te benoemen tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw:

den eersten officier van gezondheid der 1ste klasse *M. Stein* en den officier van gezondheid der 2de klasse *H. Cales*, beiden van het personeel der geneeskundige dienst van de landmagt.

Bij besluiten van den 28sten November 1859, n°. 17, 18, 19 en 20, heeft Zijne Majesteit vergunning verleend aan den heer mr. *L. A. Lightenvelt*, Hoogstdeszelfs gezant te Parijs, tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder-grootkruis der Leopoldsorde;

aan den heer mr. *W. F. Rochussen*, secretaris van het gezantschap, der versierselen van kommandeur der orde van Frans Joseph;

aan den heer mr. *A. J. D. graaf van Rechteren van Rosande*, attaché, van ridder der orde van de IJzeren Kroon (3de klasse): en

aan den heer *M. J. H. van Lier*, kanselier, van ridder der orde van Frans Joseph, allen door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken.

Bij besluit van 28 November 1859, n°. 26, heeft Zijne Majesteit aan den heer *F. van den Broek*, Hoogstdeszelfs consul-generaal te Parijs, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder der orde van Frans Joseph, hem door Z. M. den Keizer van Oostenrijk geschonken.

Bij besluit van 2 December 1859, n°. 89, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, aan den heer *van Vessem*, adjunct-intendant van het paleis te Amsterdam, vergunning te verleenen tot het aannemen der onderscheidingsteekenen van ridder der Leopoldsorde, hem door Z. M. den Koning der Belgen geschonken.

Bij besluit van 2 December 1859, n°. 91, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, te herbenoemen:

tot burgemeester der gemeente Zutphen *O. L. graaf van Limburg Stirum*;

tot burgemeester der gemeente Aagtekerke *J. de Visser*.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 18den November 1859, n°. 67, is de heer *Charles Rey* erkend als consul der Vereenigde Staten van Amerika, voor het zuidelijk gedeelte van het eiland St. Martin.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

Men weet hoe levendig de katholijke bevolking en geestelijkheid van Ierland zich voor de instandhouding van 's Pausen wereldlijk gezag heeft verklaard. Thans wordt door het *Freeman's Journal*, een Dublinsch dagblad van hoog ultramontaansche en anti-Engelsche kleur, hetwelk aan de katholijke geestelijkheid tot orgaan dient, berigt dat er in Ierland een eigenhandig schrijven van den Paus is ontvangen, waarin de Keizer der Franschen aan de bevolking van Ierland voorgesteld wordt als de vijand dier zaak, welke zij zoo warm is toegedaan. Zoo de opgaven van dat blad juist zijn, is het pauselijke schrijven eene aanklagte tegen Keizer Napoleon, en is het bestemd om bij de katholijke bevolking van Ierland niet alleen, maar ook van andere landen diepen indruk te maken.

Het genoemde dagblad zegt: » Wij vernemen dat er een eigenhandig schrijven van den Heiligen Vader in Ierland ontvangen is. Wij hebben nog geene vrijheid om bekend te maken, bij wien dat gewigtige stuk is ontvangen; want een gewigtig stuk is het, en van zulk eenen aard, dat het zeer diepen indruk bij de katholijke wereld zal maken; maar dat het werkelijk door Paus Pius geschreven en naar dit land gezonden is mogen wij op zeer hoog gezag mededeelen.

» Het is onze wensch niet, aan het publiek eenen ongunstigen dunk van Keizer Napoleon's staatkunde te geven. Hij heeft vele bewonderaars in Ierland, welke hooge achting voor hem hebben wegens zijne uitstekende hoedanigheden als staatsman en als veldheer, en inzonderheid wegens zijne verknochtheid aan de Kerk, waarvan hij sedert zijne troonsbeklimming talrijke bewijzen heeft gegeven. Doch hij had veel grootere verpligtingen aan de Kerk dan hij vergolden heeft: en sedert den oorlog tegen Rusland, waarmede hij de rol van veldheer en veroveraar aanvaardde, heeft hij zich meer en meer van haar losgemaakt om het leger tot steun te nemen. Maar hij is te schrander om het oog te sluiten voor het gewigt van den bijstand der Kerk, zonder welken alle andere magten in den staat blijken zouden niet meer dan een gebroken riet te zijn.

» De kerk [zoo vervolgt het ultramontaansche blad] legde den Keizer geene bezwarende voorwaarden op. Zij zou eendragtig met het keizerrijk hebben zamengewerkt, zoo lang dit zich kweet van de gewone pligten welke het hoofd van den staat jegens de kerk te vervullen had, en zij zou niets hebben verlangd wat niet tot bevordering hunner wederzijdsche belangen en tot nut voor altaar en troon zou gestrekt hebben. Door de staatkunde, welke hij sedert den Italiaanschen oorlog volgt, heeft hij eenige van zijne voornaamste voorstanders onder de geestelijkheid van zich vervreemd. Ofschoon de Keizer niet ligt onder eenige verbindtenis strekkende tot vernietiging der wereldlijke magt van het pausdom, moeten wij evenwel, op gezag van het boven bedoelde getuigenis — het getuigenis van Zijne Heiligheid zelve — erkennen, dat de Paus met 's Keizers staatkunde geheel ontevreden is en weinig vertrouwen op zijne bedoelingen heeft.

» Het is onze pligt, in een van de hagchelijkste tijdgewrichten, waarin de Hoogepriester zich ooit bevonden heeft, geen narigt betreffende eene aangelegenheid, welke in de geheele katholijke wereld belangstelling en beweging verwekt, aan het publiek te onthouden. De toekomst doet zich aan het oog van Paus Pius vrij somber voor, zoo de inhoud van het pauselijke schrijven ons juist is medegedeeld. Zijne Heiligheid is van nature niet zwaartillend; hij is geneigd om aan beloften en betuigingen geloof te hechten, en verkeerde langen tijd in het geloof dat het Fransche gouvernement even min tot de geringste inbreuk op de voorregten van het pausdom zijne toestemming zou geven, als tot de afschaffing der katholijke godsdienst.

» Paus Pius heeft reden om aan het Keizerlijke gouvernement zijn vertrouwen op deszelfs goede trouw te onttrekken; hij heeft dit niet zonder smart en hartzeer gedaan. Hij koesterde het vertrouwen, tot dat de instelling van het onderregentschap over Midden-Italie hem overtuigde dat het ergste te vreezen was. Die stap was de eerste onmiskenbare erkenning van het revolutionaire gezag in Italie. Ten einde dat te bewimpelen is Garibaldi op den achtergrond geplaatst, maar de benoeming van Buoncompagni tot voorloopig bestuurder van een gedeelte van het Romeinsche grondgebied duidt Frankrijks staatkunde aan en verraadt volslagen miskenning van de te Villafranca gemaakte bepalingen.

» Het is wegens het bedenkelijke der tijdsomstandigheden niet onwaarschijnlijk, dat het Iersche volk, op bepaald verlangen van den Heiligen Vader, binnen kort wordt uitgenoodigd om gelijktijdig in al deszelfs kerken gebeden voor zijne spoedige bevrijding van druk en lijden op te zenden. Alleen bij zeer zeldzame gelegenheden en in de hagchelijkste omstandigheden wordt het middel van zulk eene nationale plegtigheid te baat genomen; en indien de hoofden der Iersche Kerk eenen dag voor dat doel afzonderen, dan mogen wij voor zeker houden dat zij aldus handelen in de vaste overtuiging dat een groot gevaar den Heiligen Stoel bedreigt.

» Aan Keizer Napoleon — wij zeggen het met leedwezen — en aan hem alleen is de tegenwoordige staat van Italie's zaken te wijten. Hij is niet een lijdelijk toeschouwer der gebeurtenissen geweest, maar hij heeft de revolutionaire staatkunde behendig aangekweekt door te gedoogen dat hare gelastigden in Midden-Italie gezag uitoefenden. Zulke dingen geven aan de revolutionaire orde van zaken zekere mate van hechtheid. Het zou vóór het oprijzen der tegenwoordige verwikkeling, en terwijl het Schiereiland de schokken van den oorlog nog gevoelde, zeer gemakkelijk geweest zijn, eenige weinige bataillons naar Bologna te zenden en er het pauselijke gezag te herstellen, onder beding dat zekere nationale hervormingen door het gouvernement zouden worden bewilligd.

» Doch alles is nog niet verloren. Dikwerf is de overwinning behaald wanneer er nog veel minder kans voor het verslaan van den vijand bestond. Het Iersche volk is door den toestand van zijn geestelijk opperhoofd diep getroffen, en wij gelooven dat in de tijden van de grootste opgewondenheid der bevolking nooit iets is gezien hetwelk in sterkte de tegenwoordige beweging der gemoederen nabij kwam. In ieder gedeelte des rijks doen zich demonstratien op zeer groote schaal voor. De groote provincien en steden hebben uitnoodigingen met talrijker en aanzienlijker onderteekeningen, dan ooit hier te lande waren voorgekomen, uitgevaardigd tot het houden van openbare bijeenkomsten met het doel om tegen de staatkunde van het Britsche gouvernement te protesteren, en hare meewarigheid met het hartzeer van den Hoogepriester aan den dag te leggen. Het katholijke Ierland in allen gevalle verklaart zich als één man; en indien het bewind van lord Palmerston eenige schending van regten, welke Engeland niet raken, helpt plegen, in strijd met en in spijt van den eenparigen wensch der katholijke bevolking des rijks, dan berokkent het zich eene mate van haat, welke door geene diensten, hoe groot ook, ooit zal kunnen worden weggenomen."

Het slot van dit artikel verraadt het plan om bij den aanvang der beraadslagingen van het congres door demonstratien der katholijke bevolking invloed op de houding van het Engelsche gouvernement uit te oefenen.

Intusschen worden in Ierland aanstalten gemaakt om door openbare verklaringen van geheele graafschappen de gehechtheid aan den pauselijken

stoel en den ijver voor de instandhouding van deszelfs wereldlijk gezag aan den dag te leggen. Op Zondag aanstaande moet de demonstratie van Waterford, en den 8sten dezer die van Kerry plaats hebben.

— De voornaamste handelshuizen van Londen, welke bij den hande met Mexico betrokken zijn, hebben zich vereenigd om aan lord John Russell een adres aan te bieden, houdende aanzoek om bescherming van het Britsche gouvernement tegen de mishandelingen en uitplunderingen waaraan de Engelsche kooplieden in Mexico thans bloot staan.

ITALIE.

Volgens berigt uit Turyn is er besloten Modena, Parma en de Romagna met den 8sten dezer maand onder één en hetzelfde bestuur te plaatsen, zullende het ministerie Modena, de wetgevende vergadering en het hoofd der krijgsmagt Bologna tot zetel hebben. Men weet dat die drie landen thans reeds één en hetzelfde hoofd der regering hebben, namelijk den heer Farini.

— De heer Ricasoli, het hoofd der regering van Toscana, is, volgens een telegram, gisteren te Turyn aangekomen, en heeft er eene langdurige conferentie met de Sardinische bewindslieden gehad, vermoedelijk betrekkelijk de benoeming van den heer Buoncompagni tot onderregent in Midden-Italie.

— De vesting Rocco d'Anfo, behoorende tot het grondgebied hetwelk door Oostenrijk bij het Züricher vredesverdrag definitief aan Sardinie is afgestaan, is den 29sten November jl. door de Oostenrijksche troepen en overheden ontruimd.

— Dezer dagen is in Milaan een genootschap opgerigt, hetwelk zich ten doel stelt het Venetiaansche aan Oostenrijks heerschappij te onttrekken. In een bij de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit die stad leest men daaromtrent het volgende: » Hier heerscht thans diepe rust; doch de kalmte schijnt niet van langen duur te zullen zijn, daar men niet besluiten kan Venetie voor goed in de magt van Oostenrijk te laten. Opmerkelijk is, thans vooral, terwijl er een Europeesch congres tot behandeling van Italie's zaken belegd wordt, de oprigting van het » Italiaansche Genootschap tot verlossing van Venetie." Het hoofdbestuur daarvan is hier ter stede gevestigd; en het heeft thans een programma uitgevaardigd, waarin verklaard wordt dat het genootschap geene zamenzwering of geheime vereeniging is, maar openlijk en met eerlijke middelen streven zal naar het verwezenlijken der begrippen en wenschen van vaderlandlievende mannen, welke aan den Koning en aan de zaak van orde, ware vrijheid en nationale onafhankelijkheid gehecht zijn. Verder zegt het programma dat gansch Italie zich behoort te wapenen, dat de algemeene wapening, en de kruistogt tegen Oostenrijk door Garibaldi zullen worden bestierd, en dat in ieder gewest van Italie subcommissien, voorschriften van het hoofdbestuur ontvangende, gevormd zullen worden.

» Het erkende voornemen van dit genootschap is dus, indien de eischen van de voorstanders der Italiaansche nationaliteit door de diplomatie niet in vollen omvang vervuld worden, daartoe wapengeweld aan te wenden: en het staat in naauw verband met de commissie welke gelden inzamelt voor een fonds tot het aankoopen van een millioen geweren ter wapening van het Italiaansche volk; welke commissie haren zetel uit Bologna herwaarts overgebragt heeft."

Het is, gelijk men weet, de generaal Garibaldi, door wiens toedoen de vorming van het even gemelde fonds ondernomen is. Hij heeft dezer dagen openlijk verklaard, dat hij, ofschoon het opperbevel over het Midden-Italiaansche leger nedergelegd hebbende, steeds voor dat fonds werkzaam blijft.

» Wanneer wij een millioen gewapende burgers in Italie hebben (zoo zeide hij onder anderen) en 200,000 soldaten naar het slagveld kunnen zenden, dan zullen wij geene behoefte meer hebben aan iemands tusschenkomst, maar zullen wij zelven onze zaken kunnen regelen."

— De gonfaloniere of burgemeester van Florence heeft dezer dagen de ingezetenen der stad uitgenoodigd om door giften een fonds tot het aankoopen van geweren bijeen te brengen. In de daartoe strekkende publicatie wijst hij op het voorbeeld van Garibaldi, en zegt hij dat de wapenen, welke zoo lang tot laatsten bewijsgrond voor de vorsten hebben gediend, des te eerder door verdrukte natien als laatste bewijsgrond in het pleit voor hare regten mogen worden gebezigd. De officieren der gewapende burgerij van Florence zijn met het inzamelen der giften belast. De bestemming der aan te koopen wapenen zal door het gemeentebestuur nader worden bepaald.

SPANJE.

Een berigt uit Madrid van 30 November jl. zegt dat, naar de jongste tijdingen uit Ceuta, de Mooren naar het gebergte waren afgetrokken en opgehouden hadden aanvallend te handelen.

Een telegram uit Madrid van gisteren meldt echter, dat de Mooren den 30sten November met eene sterke krijgsmagt eenen nieuwen en heftigen aanval op de voor Ceuta gelegerde Spaansche troepen gedaan hebben, maar wederom afgeslagen zijn; dat daarbij aan de zijde der Spanjaarden 120 man buiten gevecht zijn gesteld, en dat het verlies des vijands nog veel grooter was.

Hetzelfde telegram meldt dat de nog te Malaga, Algesiras en Cadix aanwezige troepen van de expeditie onverwijld ingescheept en naar Afrika overgebragt zouden worden.

NASCHRIFT.

PARIJS, 8 December. Van onderscheiden regeringen moet reeds de toezegging ontvangen zijn dat zij aan het congres zullen deel nemen. Tot dus verre schijnt Engeland niet voornemens te zijn buiten lord Cowley eenen gevolmagtigde tot het congres af te vaardigen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 8den December* 1859.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn voortgezet de beraadslagingen over de begrootingswetten voor 1860. De behandeling was gisteren genaderd tot art. 74 van het Vde hoofdstuk (Departement van Binnenlandsche Zaken) der VIde afdeeling, waterstaat en publieke werken, welk artikel luidde:

» Verbetering der rivieren en onderhoud en herstelling van de rivierwerken," uitgetrokken voor de som van f 969,630.00.

Hierover voerde de heer Dullert het woord. Hij wees er op dat bij het stelsel van de verbetering der rivieren men eerst met de verbetering van het benedendeel begon om dan tot die van het bovendeel over te gaan. Dat stelsel was echter in verband met de rivierovergangen voor spoorwegen niet geheel vol te houden; men behoorde zijns inziens die theorie eenigzins naar de behoeften te wijzigen, en vooraf zorg te dragen dat alle hindernissen boven de aan te leggen bruggen opgeheven wierden.

De heer Delprat sprak over de uitwatering van Steenenhoek. Hij verlangde te weten of de aanbesteding van eene sluis te Asperen nog dit jaar plaats zou hebben, hetgeen hij in het belang der zaak wel noodig zou achten. Mogt dit het geval zijn, dan wenschte hij te vernemen uit welken post de gelden daarvoor gevonden zouden worden.

De heer Begram kwam terug op de door hem ingediende nota bij het Voorloopig Verslag over dit hoofdstuk, houdende eenige bijzonderheden omtrent de gevolgen der uitgevoerde werken tot algemeene verbetering der hoofdrivieren, vooral met betrekking tot de oude en de geprojecteerde nieuwe Merwede. Hieromtrent trad hij in eenige beschouwingen ten betooge, dat vooral door de laatste groote nadeelen ontstonden voor de omliggende landstreken, door een verhoogden waterspiegel, waaromtrent hij maatregelen tot herstel wenschte aangewend te zien. Vervolgens behandelde hij de quaestie van het, zoo als hij dacht, vermeende gebrek aan medewerking van het dijkbestuur van den Alblasserwaard, tot het in der minne afstaan van den noodigen grond voor den aanleg van eene tweede sluis te Asperen, omtrent welke zaak hij aantoonde, dat de Regering niet juist schijnt te zijn ingelicht. Tot bereiking van het met die sluis beoogde doel, oordeelde hij, dat ook op andere wijze kon te werk gegaan worden.

De heer van Hoëvell verklaarde ongaarne gezien te hebben dat in dezen post niet waren opgenomen kosten ten behoeve van de Regge en de Schipbeek in Overijssel, stroompjes bij welker verbetering het algemeen belang betrokken was en in het bijzonder de nijverheid in Twenthe. Hij geloofde niet dat de Regering zich moest laten weêrhouden door een arrest van den Hoogen Raad om voor deze aangelegenheid ondersteuning te verleenen, ook al wierd van wege de Provinciale Staten van die gewesten geene medewerking toegezegd. Daarbij wees hij op het nadeel aldaar ontstaan door aftapping van het water op het bovengedeelte der riviertjes waaraan in het belang van den landbouw een einde moest komen.

De heer Schimmelpenninck ondersteunde op het krachtigste den vorigen spreker, daar hij het onderwerp door dezen behandeld zeer ter harte nam en hetzelve ook reeds ten vorigen jare door hem behandeld was.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zeide de wenken van den heer Dullert in het oog te zullen houden, daar diens beschouwingen hem juist voorkwamen.

Wat de sluis te Asperen betrof, zoo de bouw, waaromtrent moeijelijkheden aanhangig waren, nog dit jaar kon plaats hebben, dan zou de gelegenheid bestaan uit den post van onvoorziene uitgaven een deel der noodige uitgaven te bestrijden, en, zoo dit niet voldoende was, alsdan bij eene suppletoire begrooting daarin te voorzien.

In de bedenkingen van den heer Begram omtrent de afsluiting van de Zoetemelkskil kon hij niet deelen: daar hij geloofde dat het aldaar bedoelde werk juist bewerken zou wat die heer beoogde. Nopens de al of niet medewerking van den Alblasserwaard, waarvan dezelfde spreker ook gewaagd had, meende hij dat de bijzonderheden in de Memorie van Beantwoording voorkomende allezins juist te achten waren.

Het arrest van den Hoogen Raad in zake van de Regge en de Schipbeek was, gelijk hij aantoonde, geene reden alleen om voor de verbetering der riviertjes van regeringswege zorg te dragen. Het algemeen belang, meende hij, was hierin niet zoo zeer betrokken, dat de kosten alleen door den Staat gedragen moesten worden, maar de provincie in een deel der kosten moet voorzien. De quaestie der aftapping zou hij ter harte nemen, om deze zoo mogelijk te doen ophouden.

De heer van Nispen van Sevenaer ondersteunde het door den heer Dullert gesprokene. Hij verklaarde dit te meer te doen omdat naar zijn oordeel de afstrooming en afvoer van water en ijs ongehinderd moest plaats hebben, bij het voornemen der Regering om de voor de spoorwegen benoodigde bruggen van beweegbare gedeelten te doen voorzien.

De heer Thorbecke zeide in het door den Minister voorgestane beginsel omtrent het verleenen van subsidie voor de verbetering der Overijsselsche riviertjes niet geheel te deelen. Het besluit van 1819, dat de Minister hierbij had ingeroepen, kwam hem voor hierin niet te gelden, daar het in vele opzigten in strijd is met onze tegenwoordige wetgeving.

De heer van Hoëvell merkte op dat, zoo de Regering erkende, dat het algemeen belang bij de verbetering der Overijsselsche riviertjes betrokken was, dan juist reden bestond om van regeringswege in de zaak te voorzien. Die aftappingen uit die riviertjes wilde hij niet doen ophouden, maar doen regelen.

De heer Begram verduidelijkte zijne gevoelens, aantoonende dat wat hij in het midden had gebragt niet zoo geheel onjuist was.

De heer Storm van 's Gravesande raadde den Minister aan zich in de aangelegenheid der Overijsselsche riviertjes niet e veel te mengen, daar die quaestie van locaal belang was.

De Minister van Binnenlandsche Zaken kon niet toegeven dat de bedoelde stroompjes onder de vlotbare en bevaarbare behoorden, en dat zij alzoo niet begrepen moesten worden onder die wateren, welke van regeringswege moesten onderhouden worden. Uitzonderingen op dit punt moesten alleen toegelaten worden, wanneer van rijkswege werken werden aangelegd, die nadeel hadden toegebragt.

De artikelen 74 tot en met 76 werden achtereenvolgens goedgekeurd.

De heer Idzerda sprak over artikel 77, onderhoud, herstelling en verbetering van wegen enz. en kwam op tegen het beginsel dat gemeenten met het onderhoud van de zoogenoemde traversen werden belast, terwijl de Regering door de opbrengst van rijkstollen de voordeelen der wegen genoot. Hij verlangde dat hierin vergoeding mogt gegeven worden, aangezien in sommige gemeenten, die in het onderhoud bezwaar vonden, die traversen in hoogst ongunstigen toestand verkeerden. Daaromtrent achtte hij eene regeling allezins wenschelijk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken verklaarde de regeling der zaak zoo veel mogelijk te zullen bespoedigen. Het was echter niet gemakkelijk te beslissen wie hier in de bedoelde kosten moesten voorzien.

De heer Schimmelpenninck van der Oije raadde den Minister aan,

hierin voorzigtig te werk te gaan. Wel bestond er een keizerlijk besluit, waarbij het onderhoud der bedoelde traversen op de Regering gelegd werd; maar aan den anderen kant waren de gemeenten gebaat bij zoodanige doortogten: wilden zij niet bijdragen, dan moest het nadeel voor hare rekening komen.

De heer Storm van 's Gravesande geloofde dat er vele wegen zoo weinig opbragten, dat het niet onbelangrijk was na te gaan, in hoe ver het mogelijk was aldaar de tollen op te heffen, ter wegneming van de kosten van de daarbij aangestelde tolgaarders.

De artikelen 77 tot 88 werden daarop achtereenvolgens goedgekeurd.

De heer van Lynden besprak, bij art. 84, subsidien aan besturen enz. tot de bekostiging van werken, de zaak der uitwatering van Steenenhoek, waaromtrent hij wenschte te weten, of de moeijelijkheden, die den voortgang van het werk vertraagden, opgeheven waren. Hij geloofde dat het denkbeeld om de zaak voor den Staat over te nemen allezins aannemelijk was: het rijksbelang, meende hij, was hierin toch voornamelijk begrepen; het gepleegde onregt van vroegeren tijd bragt zijns inziens mede, dat de Regering het kanaal met lasten en lusten overnam.

De heer Olivier verklaarde bezwaren te hebben tegen het verleenen van subsidie voor den aanleg van stoomgemalen, vooral dat van de Lijmers. Naar zijn inzien was de omstandigheid der weigering van de provincie Gelderland om eenige bijdrage te verleenen, zoo min als die dat ten gevolge van het opgeworpen conflict in 1824 aan de Lijmers onregt was gedaan, eene reden om de hier gevraagde som te verleenen, weshalve hij voorstelde het bedrag met f 25,000 te verminderen, zoowel voor het stoomgemaal aan de Lijmers als voor dat de Kuilenburg.

De heer Schimmelpenninck van der Oije meende, dat op gronden van billijkheid en regtvaardigheid het gevraagde subsidie, in zake de Lijmers, moest worden verleend. Tot ondersteuning van dat gevoelen, gaf hij op, wat sedert 1809 was geschied, door het leggen van overlaten bij dwang, zijdelingsche afwateringen, het bezwaren der dijken van de Betuwe, het conflict van 1824, alles ten nadeele der Lijmers. Mogt men den weg van regten op nieuw inslaan, geen vast uitzigt bestond er om de zaak op verzoenende wijze af te doen, en daarom achtte hij het nu gedane voorstel der Regering, als tot bevrediging leidende, allezins wenschelijk.

De heer van Nispen van Sevenaer ondersteunde het gevoelen om het kanaal van Steenenhoek voor rijksrekening te nemen. Het voorstel tot het verleenen van een subsidie aan het stoomgemaal in de Lijmers, verklaarde hij allezins goed te keuren. Hierbij trad hij in eene beschouwing van het conflictenstelsel en het hier bedoelde conflict in het bijzonder, zijnde hij ook van gevoelen dat hierin aan de Lijmers onregt was aangedaan. De Lijmers had zijne regten niet kunnen doen gelden, en nu er twijfel bestond bij wien de schuld daaromtrent moest gezocht worden, achtte hij dat door het voorgedragen subsidie eenigzins het ongelijk van vroeger hersteld werd.

De heer Olivier meende dat deze Kamer niet vermogt te beslissen wie hier regt had; geene reden bestond er om af te wijken van het tot nu toe gevolgde beginsel om geen subsidie te verleenen dan ten behoeve van het algemeen belang, en bij ondervonden medewerking van provincien of gemeenten, weshalve hij bij zijn eenmaal geopenbaard gevoelen vermeende te moeten volharden.

De heer Dirks wees op de omstandigheid dat niemand nog de verdediging van het voorstel tot het verleenen van een subsidie aan een stoomgemaal te Kuilenburg op zich genomen had, daar de beraadslaging zich uitsluitend tot dat van de Lijmers bepaald had. Voor het oogenblik was hij ongenegen om zijne stem aan het voorgestelde amendement te verleenen, tenzij hij door inlichtingen tot andere gedachten mogt komen.

De heer van der Linden deed uitkomen hoe weinig eigenlijk in de zaak der Lijmers was gedaan. Was er vroeger onregt gedaan, geene reden bestond er zijns inziens om dat door het verleenen van subsidie van rijkswege te herstellen, daar alsdan eene wijde deur zou geopend worden om uit de staatskas voor hetzelfde doel veel uit te geven. De Provinciale Staten van Gelderland hadden vroeger ten deze eene beslissing moeten nemen en zij droegen de schuld van de nadeelen door die beslissing uit te stellen; en hunne weigering om daarvoor vergoeding te geven mogt geene reden zijn om die uit 's Rijks kas te verleenen.

De heer Mackay beantwoordde den heer Dirks, en toonde aan dat het stoomgemaal te Kuilenburg noodig was wegens de door den Staat aangelegde Lingewerken.

De heer de Poorter verzocht den heer Olivier zijn voorstel te splitsen; mogt hij daartoe niet besluiten, dan zou hij van zijne zijde dit doen.

De heer Olivier daartoe niet overgegaan zijnde, gaf de heer de Poorter uitvoering aan zijn voornemen in dien zin dat alleen het artikel met f 15,000 zou worden verminderd.

De heer Begram vroeg nog eenige inlichting omtrent de vraag, op grond van welke wet van de polders bijdragen zullen gevorderd worden bij de overname van het kanaal van Steenenhoek door het Rijk.

De Minister van Binnenlandsche Zaken betoogde dat het noodzakelijk en billijk was van de belanghebbende polderbesturen bijdragen te vorderen bij de overname der werken van Steenenhoek voor rekening van het Rijk. Hierbij zullen alleen betrokken worden die besturen welke bij die werken stellig belang hebben, en zal geene op wettelijke bepalingen steunende vordering maar alleen eene uitnoodiging tot de belanghebbenden gerigt worden.

Wat het subsidie betrof voor den aanleg van een stoomgemaal te Kuilenburg, hieromtrent refereerde hij zich geheel aan hetgeen door den heer Mackay was bijgebragt. Hetzelfde gold van het subsidie voor de Lijmers, waarover door twee sprekers vele bijzonderheden waren medegedeeld uit welke bleek dat een gepleegd onregt moest hersteld worden. Dat onregt hadden de Staten van Gelderland erkend, maar zij weigerden alleen, eene bijdrage hiertoe te verleenen, naar aanleiding van het vroeger door hen genomen besluit om geene subsidien voor stoomgemalen toe te kennen.

De heer Olivier beweerde dat de aanvrage van subsidie voor de Lijmers op verkeerde gronden steunde, weshalve hij bij zijn vroeger geuit gevoelen volhardde.

Het voorstel van dezen laatste werd daarop aan eene stemming onderworpen en daarbij met 33 tegen 30 stemmen aangenomen, ten gevolge waarvan het voorstel van den heer de Poorter verviel. Hierna werd het gewijzigd artikel 84 goedgekeurd.

Over artikel 85 werd geene beraadslaging gehouden.

De heer van Heukelom beweerde dat er na de aanneming der spoorwegwet geene reden bestond om den post van f 25,000 voor kosten van onderzoek van ontwerpen tot den aanleg van spoorwegen enz. te behouden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken achtte het behoud van het artikel noodig. Plannen van nieuwe concessien toch moesten onderzocht worden, terwijl de bedoelde spoorwegwet nog niet bij de Eerste Kamer was aangenomen.

De heer van Heukelom geloofde dat het onderzoek van zoodanige plannen door ambtenaren van het ministerie kon verrigt worden, terwijl hetzelve, zijns oordeels, ook op andere wijze behoorde plaats te hebben dan het geval met de Zuider- en Noorderspoorwegen was geweest.

Art. 86 werd daarop in stemming gebragt en met 39 tegen 28 stemmen aangenomen.

Bij art. 87 »Kosten van het toezigt op de spoorwegdiensten" noemde de heer Godefroi het bevreemdend, dat de wet op het bedoelde toezigt in werking was gekomen, terwijl het onmogelijk was het toezigt uit te oefenen, daar de door de wet vereischte bepalingen, alsmede het noodige personeel nog ontbraken. Ten gevolge van hetzelfde gemis zou ook zijns inziens de goedkeuring der dienstreglementen van de spoorwegmaatschappij niets beduiden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken toonde aan, dat het hem nog niet mogelijk was geweest den bedoelden raad van toezigt te benoemen of de vereischte maatregelen van bestuur te ontwerpen. Inmiddels was het noodig de wet af te kondigen; terwijl het toezigt werd uitgeoefend door hen, die dat tot nog toe hadden gedaan. De dienstreglementen, waarop gewezen werd, waren zeer laat ingekomen en werden onderzocht.

De heer Godefroi zeide niet te laken, dat de bedoelde maatregelen en wat hij verder vermeld had, niet tot stand waren gekomen, maar dat inmiddels zoo veel haast was gemaakt om de wet in werking te brengen, daar er nu een met die wet zelve strijdig toezigt plaats had.

De artt. 87 tot 89 werden daarop achtereenvolgens goedgekeurd.

Over de VIIde afdeeling (Onderwijs) in het algemeen, voerde de heer Meylink het woord. Hij beklaagde zich over de toezending van menigvuldige aanschrijvingen en rondgaande brieven, sedert de invoering der nieuwe wet op het lager onderwijs, aan inspecteurs, schoolopzieners en plaatselijke besturen gerigt, hetgeen, zijns inziens, aan Gedeputeerde Staten had moeten geschieden. Eene geenszins eenparige regeling van het onderwijs, buiten de wet om, bij beschikking van den Minister of van de inspecteurs, zou daarvan, naar hij meende, het gevolg zijn. De daaromtrent door den Minister gegeven inlichtingen hadden hem niet bevredigd, vooral niet met betrekking tot de jaarwedden der gemeenteonderwijzers, en de al of niet bevoegdheid van sommigen om onderwijs te geven, het geven van voorschriften aan schoolcommissien, de voorschriften omtrent het plaatsen van kweekelingen, de bijdragen aan het pensioenfonds enz., het schooltoezigt, de bepaling der regten op pensioenen, de vergelijkende examina, de rijkssubsidien enz.; alle welke punten bij aanschrijvingen waren geregeld, hetgeen de Minister blijkens de Memorie van Beantwoording scheen niet te willen toegeven. Dergelijke regeling bij aanschrijvingen meende spreker te moeten afkeuren, als strijdig met de wet. De moeijelijkheden welke uit die wet moeten ontstaan had hij reeds bij de beraadslaging daarover aangetoond; de ondervinding had geleerd dat hij zich daarin niet vergist had. Verder trad hij in eenige bijzonderheden omtrent de examina van onderwijzers, welke hij, volgens een daartoe door hem ingesteld onderzoek, te zwaar achtte, en over de inrigting waarvan hij zich moest beklagen. Eindelijk geloofde hij, gelijk ook in het Voorloopig Verslag was opgegeven, dat men in sommige aanzienlijke gemeenten de verpligte zorg tot het voorzien in het openbaar lager onderwijs te ver trok, door het nemen van maatregelen die de strekking hadden om het onderwijs der kinderen van gegoede ouders geheel voor rekening der gemeente te doen geven. Hieruit ontstond onbillijkheid voor de mingegoeden, die in het opbrengen van belastingen of omslagen deelen moesten, ten einde in zulke uitgaven zou kunnen worden voorzien. Op dit laatste punt werden in de Memorie van Beantwoording geene voldoende ophelderingen gegeven, en ten einde zijne bewering dienaangaande te staven, gaf hij een aantal bijzonderheden van dergelijken aard betrekkelijk vele gemeenten in Zuidholland op, terwijl het hem bevreemdde dat die omstandigheden niet ter kennis zouden zijn gekomen van de Regering, welke had te kennen gegeven dat soortgelijke gemeenten als waarop gedoeld werd haar niet bekend waren.

De algemeene beraadslagingen over deze afdeeling zullen op Maandag ten elf ure voortgezet worden.

Uittreksel uit de door den Nederlandschen consul te Hongkong aan de Regering toegezonden overzigten van de Nederlandsche scheepvaart in die haven.

43 Nederlandsche schepen, te zamen metende 185,773 tonnen, hebben deze haven gedurende de tweede helft van het jaar 1858 en de eerste helft van 1859 bezocht;

3 schepen, metende 1204 tonnen, kwamen regtstreeks van Nederland met diverse lading;

3 schepen kwamen van Java met ruim 30,000 pik ols rijst;

9 schepen bragten steenkolen van Engeland op vracht over;

1 schip met hout van Humboldtsbaai;

2 schepen met rijst van Singapore en Bengalen;

1 schip met diverse van Cochinchina;

1 schip deed deze haven aan op reis naar Japan met eene gemengde lading van Nederland en Singapore, terwijl 10 schepen, bijna alle in ballast, hier kwamen om vracht te zoeken of om te repareren;

door 5 vreemde schepen, metende 1773 ton, werd alhier rijst van Java aangebragt.

Gedurende het geheele afgeloopen jaar werd deze haven alzoo bezocht door 74 Nederlandsche schepen, eene ruimte van 44,315 tonnen houdende, dus 19 schepen en 7251 tonnen minder dan het vorige jaar. Even als in andere kolonien waren de resultaten ook hier voor alle deze schepen allertreurigst.

De levendigheid, die gedurende eenigen tijd in den rijsthandel in China geheerscht had, heeft voor eenen bijna geheelen stilstand daarvan plaats gemaakt; de laatste oogsten waren meer dan voldoende voor de behoeften van het land, en de prijzen dien ten gevolge te laag ter uitlokking van speculatien in dit artikel, die anders zoovele schepen bezig hielden.

Wegens het ongewoon warme winterweder en het goedkoope der levensmiddelen, was ook de emigratie in het laatst van het jaar van geen belang en werden gedurende het geheele jaar slechts 2 Nederlandsche schepen daarvoor bevracht. De kustvaart liet ook veel te wenschen

over. Het vertrouwen begint bij de Chinezen eerst langzamerhand terug te keeren; velen hunner lieten hunne gelden in handen van vrienden in Californie en Australie, en het daardoor veroorzaakte gebrek aan kapitaal onder hen bragt den handel met de kustplaatsen tot een onbeduidend cijfer terug.

Tot zeer lagen prijs werd nu en dan een schip daarvoor opgenomen. Wanneer aan dezen treurigen stand van zaken een einde zal komen is niet te gissen: voorzeker is daarvoor geene hoop alvorens de zaken in Canton geheel en al tot wederzijdsch genoegen geregeld zijn.

Intusschen is deze vrijhaven in den laatsten tijd zeer in belangrijkheid toegenomen als stapelplaats van invoerartikelen, zoo door de vestiging der voornaamste Canton-handelshuizen alhier, als door de bijna dagelijksche stoombootcommunicatien met alle havens op de kust, die steeds tot dadelijke verzending naar de beste markten gelegenheid geeft.

Aanzienlijke hoeveelheden Engelsche manufactnren van alle soorten worden hier wekelijks ingevoerd en opgeslagen.

Een groot gedeelte wordt hier aan Chinesche kooplieden verkocht voor gebruik in het binnenland, en ongetwijfeld is na de opening der nieuwe haven volgens het Engelsche tractaat, eene groote vermeerdering in den invoerhandel te wachten en zal daardoor ook welligt voor de Nederlandsche industrie een nieuw veld geopend worden.

Tot nog toe werden nog maar eenige artikelen van Nederlandsch fabricaat met voordeel hier geplaatst. De enorme winsten, die op vele Engelsche manufacturen behaald worden, moeten echter ook den invoer van Nederlandsche goederen mogelijk maken, en bestaat er gegronde hoop spoedig eene aanzienlijke vermeerdering te zien van den tegenwoordig zoo weinig beduidenden handel tusschen Nederland en het Chinesche rijk.

De uitvoeren naar Nederland geschieden bijna altijd van Canton en Shanghai.

Twee Nederlandsche bodems, de *Machtilda Cornelia*, van Dordrecht, en de *Aganita Adriana*, van Rotterdam, zijn in het afgeloopen jaar in de Chinesche wateren totaal vergaan; de bemanning werd gered en te Hongkong aangebragt.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

December.	Rivieren.	Waarnemings-punten.	Rivierhoogte: boven of beneden Amst. peil.	Rivierhoogte: boven of beneden de nul der oude schaal.	Tijdstip.	In 24 uren: gewassen.	In 24 uren: gevallen.
2	Boven-Rhijn. . . .	*Keulen*,	+ 38.44	+ 2.59	8 ure	0.73	»
2	Waal.	*Nijmegen*	+ 7.87	+ 1.65	8 »	0.08	»
2	Neder-Rhijn.	*Arnhem*,	+ 7.93	+ 1.02	8 »	0.05	»
2	Geldersche IJssel.	*Westervoort*,	+ 8.42	+ 1.05	8 »	0.06	»
1		*Maastricht*, (brug)	+ 43.74	+ 1.54	8 »	0.81	»
1	Boven-Maas	*Maastricht*, (hoofdsluis)	+ 43.45	»	8 »	0.99	
2		*Grave*,	+ 7.04	+ 2.19	8 »	0.62	»
2	Nieuwe Maas	*Brielle* H. W.	+ 0.28	»	3 u. 4 m.	»	0.62
		L. W.	— 1.00	»	4 u. 0 m.	»	0.27

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN OORLOG.

*** De gewone Audientie van den Minister van Oorlog zal op aanstaanden Dingsdag, den 6den December, geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 30sten November 1859.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 6den December 1859, des voormiddags ten $10^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het opmaken of herstellen der beide Schotbalksluizen, gelegen aan den uitloop der beide Vestinggrachten om het Fort Crevecoeur, met het daarstellen van eene vaste Houten Brug over de gracht aan de West- of Maaszijde van genoemd Fort, in de strekking van het Toogpad, langs het buitenkanaal door dat Fort, in de provincie Noordbrabant.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 18 van het Bestek.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur L. Rijsterborgh, en bij den Ingenieur J. de Kruyff beiden te 's Hertogenbosch, benevens bij den Opzigter P. E. Fischer, te Crevecoeur.

's Gravenhage, 12 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Noordbrabant*.

AANBESTEDING.

Op Dingsdag, den 6den December 1859, des voormiddags ten $10^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Noordbrabant, of, bij deszelfs afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 6de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Hertogenbosch, worden Aanbesteed:

het leveren en plaatsen eener Hardsteenen Peilschaal aan het Oude Maasje, bij het Keizersveer, gemeente Raamsdonk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving, overeenkomstig § 28 van het Bestek.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal, boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur der provincie Noordbrabant, te 's Hertogenbosch, ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den vierden en derden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur in het 6de district L. Rijsterborgh, en den Ingenieur J. Dirks, beiden te 's Hertogenbosch; mitgaders bij den Opzigter P. Mensert, te Werkendam.

's Gravenhage, den 11den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Zuidholland*.

AANBESTEDING.

Op Maandag, den 12den December 1859, des voormiddags ten $11^1/_2$ ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 10de district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te 's Gravenhage, worden Aanbesteed:

het wegbreken der Rijkskribben aan de rivier de Nieuwe Maas beneden de haven van Vlaardingen en aan de Bontekoe, met het afgraven van de in de rivier uitstekende punt achter de eerstbedoelde Krib in de provincie Zuidholland.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zuidholland te 's Gravenhage, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende Dingsdag vóór de Besteding, des morgens om tien ure, de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat J. A. Beijerinck te 's Gravenhage, en den Ingenieur P. Caland te Brielle.

's Gravenhage, 12 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

Provincie *Groningen*.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 9den December 1859, des voormiddags ten 11 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Groningen, of bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 1ste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Groningen, worden Aanbesteed:

het bouwen van een Grenskantoor aan de Hannoversche grenzen, in de gemeente Bellingwolde, provincie Groningen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving.

Het Bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Finantien, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Groningen, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den zevenden dag vóór de Besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn aan het Bureau van den Hoofdingenieur van den Watrrstaat C. Brunings, en bij den Ingenieur A. L. de Bruyn Kops, te Groningen.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

Provincie *Utrecht*.

AANBESTEDING.

Op Zaturdag, den 10den December 1859, des namiddags ten 2 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Utrecht, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 8ste district, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Utrecht worden Aanbesteed:

het leveren en inhangen van een paar Nieuwe Deuren; het verhoogen der Sluis- en Vleugelmuren; het leveren van nieuwe Dekzerken enz. aan de 1ste Waterkeering der Rijks-hulpschutsluis te Vreeswijk.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek ligt ter lezing aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Utrecht, te Utrecht, en op alle zoodanige plaatsen alwaar gewoonlijk de bestekken van waterstaatswerken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen voor de besteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat en bij den Adspirant-ingenieur A. J. H. van Beusekom, te Utrecht, benevens bij den Opzigter J. van der Harst, te Vreeswijk.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de naolgende bekendmakingen, als:

1°. Middellandsche Zee, Eiland Malta, Havenlichten op Tigne-Punt.

Blijkens bekendmaking van het *Hydrographic Office Admiralty*, te *Londen*, worden sedert den 1sten November dezes jaars op den onlangs gebouwden *lichttoren* op *Tigne-Punt* aan de *Noordzijde* van den ingang naar de haven *Marsa Musceit*, *twee lichten* ontstoken.

Het zijn *stilstaande*, *regt boven elkander geplaatste lichten* van *natuurlijke kleur*, het eene 46 Engelsche voeten, het andere 71 voeten boven den waterspiegel verheven, beide, bij helder weder, zigtbaar op een afstand van 4 Engelsche mijlen.

Zij zullen den horizon verlichten zeewaarts van N. N. O. tot Z. O. *door het Oosten en Zuiden*, tot in de haven naar het *Parlatorio* te *Marsa Musceit*; wanneer men dit gepasseerd is, zal alleen het hoogste licht zigtbaar zijn.

De lichttoren is *rond* en van *Maltezer steen* gebouwd; hij is 44 voeten hoog van het grondvlak tot aan den windwijzer, en staat N. W. 183 voeten binnen het *Zuid-oostelijk* einde van *Tigne-punt*.

De kompasstreken zijn miswijzend; de afwijking is 13¼° N. West in 1859.

2°. Blussching van het licht te Nieuwe Haven (New Haven), Connecticut. (Amerika.)

Blijkens bekendmaking van het *Treasury Department*, *Office Light-house Board*, te *Washington*, wordt na den 1sten *November dezes jaars* het licht op New Haven long Wharf (*Connecticut*) *niet meer ontstoken*.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, in *Zweden* en *Noorwegen* uitgevaardigd nopens de lichten enz. in beide Rijken, als:

1°. Twee nieuwe lichttorens nabij de Noordelijkste punt van Gottska Sandön (Zweden).

Ter vermijding der gevaarlijke gronden *Kopparstenarne* (*de Kopersteenen*), op de *Noordelijkste punt* van *Gottska Sandön*, op 58° 23′ 15″ *N. breedte* en op 19° 12′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, zijn twee lichttorens van gelijk aanzien en gelijke hoogte opgerigt, van ijzer en van hout gebouwd, beide voorzien van een *catadioptriek lichttoestel* van de 3de grootte met *stilstaand licht*.

De lichttorens staan 400 Zweedsche ellen van elkander, en hun licht, hetwelk 140 voeten boven den waterspiegel verheven is, verlicht den horizon van Z. 16° W. door het *Noorden* tot Z. 72° O. (miswijzend), waar het, met gewone luchtsgesteldheid op 16 minuten afstands zigtbaar wordt.

De rigting, in welke de lichten boven elkander zigtbaar zijn, is Z. 5° O. en N. 5° W. en leidt *één minuut ten Westen* langs het *Zuid-Westelijkste* uiteinde van *Kopparstenarne*.

Beide lichttorens zijn *rood* en het bovenste *wit* geschilderd en maken daardoor goede *dagmerken* uit.

Bovengemelde lichten zijn den 10den October jl. voor het eerst ontstoken, en zullen daarna steeds helder branden op de tijden, als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

2°. Nieuwe lichttoren op Bjuröklubb. (Zweden.)

Op *Bjuröklubb*, gelegen op 64° 29′ 15″ N. breedte en op 21° 35′ 45″ *lengte Oost van Greenwich*, is, in den loop van dezen zomer, een *steenen lichttoren* opgerigt van twaalfzijdigen vorm, 14 voeten hoog en waarop een lenticulair toestel is gesteld van de 2*de grootte* met *stilstand licht*.

De grond waarop de lichttoren is opgebouwd is 157 voeten boven het water, waardoor de geheele hoogte van het brandpunt des lichts 171 voeten boven het zeevlak is.

Het licht is bij eene gewone luchtsgesteldheid op 18 minuten afstands zigtbaar. Het verlicht den horizon van het N.-W., door het *Noorden*, *Oosten* en *Zuiden*, tot Z.-W. ten W. (miswijzend). Het overige aan de landzijde van N.-W. tot Z.-W. ten W. is *donker*.

De woning en bijgebouwen, welke *rood* gekleurd en in zuidelijke rigting van den lichttoren vóór de hoogte gelegen zijn, schijnen onbeduidend van den zeekant, en zijn alleen zigtbaar in het *Oosten en Zuiden*.

Dit licht is den 17den September dezes jaars ontstoken en zal vervolgens branden op de tijden als ten aanzien der overige rijkslichten is bepaald.

Het vroeger op *Bjuröklubb* bestaan hebbende zeemerk, namelijk een *spierbaken* met *eene ton op den top*, alsnu overbodig zijnde, is weggenomen.

3°. *Licht van Hoievarde.* (Noorwegen.)

Het licht van *Hoievarde* blijkens vroegere bekendmaking in de maand *Mei* dezes jaars gebluscht, is den 1*sten September* daaraanvolgende weder ontstoken.

4°. *Licht op Villa.* (Noorwegen.)

Het licht op *Villa*, hetwelk blijkens bekendmaking, voorkomende in de *Staats-courant* van den 9den September jl., verandering zoude ondergaan, is alsnu veranderd in een *lenticulair stilstaand licht* der *tweede grootte*, met eene heldere *schittering* (blink) elke 4 minuten en wordt sedert den 15den September dezes jaars ontstoken.

Het licht is geplaatst op de *ouden rood* geschilderde toren, en 128 voeten boven *hoog water* verheven.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmaking van het Departement van Marine te *St. Petersburg*, afdeeling *Hydrographie*.

1°. Houten toren op het eiland *Stenscheer*, *in de Finsche Golf* (*Rusland*).

Ten gevolge van het berigt, betreffende het voornemen tot plaatsing van *een houten toren zonder licht* op het *eiland Stenscheer* (voorkomende in de *Staats-courant* van den 22sten Junij dezes jaars), brengt de Russische Regering ter kennis van Zeevarenden, dat alsnu zoodanige toren voltooid is en zich op de hoogte in het midden van gezegd Eiland bevindt.

Hij heeft de gedaante eener *vierhoekige piramide*, met zwart geschilderd *dakwerk*; het bovenste gedeelte der piramide, tot de helft met planken voorzien, is *rood* geschilderd, het ondergedeelte, bestaande uit verticale gebogene schoren met dwarslatten, is *doorzigtig* gebouwd (*als traliewerk*).

De toren is, van zijn grondvlak af, 33 Engelsche voeten hoog en 97 voeten boven den waterspiegel verheven.

Hij staat
op 59° 49′ 10″ *N. breedte*, en
» 26° 23′ 0″ *lengte Oost* van *Greenwich*, en
op een afstand van ruim 11 Italiaansche mijlen zigtbaar.

2°. *Houten lichttoren op Kaap Sourop bij Reval.*

Ten einde voor schepen, die uit het *Westen* komen, *ten Zuiden* van het *eiland Nargen*, den ingang der reede van *Reval* bij nacht gemakkelijker te maken, is, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, behalve de bestaande *steenen* toren op de *Noordelijke klip* van *Kaap Sourop*, een *nieuwe houten lichttoren* opgerigt op het einde der *Oostkust* van gemelde Kaap.

Ter onderscheiding dier beide torens zal de *eerste* voortaan den naam dragen van *hoogsten lichttoren van Sourop*; en de *tweede* dien van *laagsten lichttoren van Sourop*.

De laatste, namelijk de *laagste* lichttoren, staat op 59° 28′ 24″ *N. breedte* en op 24° 26′ 13″ *lengte Oost van Greenwich*.

De twee torens *in één* geeft aan *het midden* van den ingang der reede van *Reval* aan de *Westzijde*, tusschen het *Zuidelijke Rif* van het *eiland Nargen* en het *Noordelijk einde der bank van Middelgrond*.

De verlichting van den nieuwen lichttoren zal den 15den (27) September 1859 aanvangen, en even als die der andere torens voortduren tot de scheepvaart ophoudt.

De lichttoestel is *catoptriek*.

Het licht is *stilstaand wit* 48 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven. Het verlicht den horizon van N. 62° 50′ W. tot N. 59° 58′ W., over een boog van 8 Italiaansche mijlen, en is zigtbaar op een afstand van 12½ mijl, de hoogte van het oog des waarnemers stellende op 15 voet.

In peiling N. 66° 15′ W. zijn de *twee lichttorens in één*.

De nieuwe toren is *geel* geschilderd, met *rood* dak. (De peilingen zijn genomen op het regtwijzend kompas.)

3°. Twee bakens aan den oever der baai *Kunda*.

Finsche Golf.

Tot veiligheid der scheepvaart zijn, blijkens bekendmaking der Russische regering, in den loop dezes jaars, aan den oever der *baai Kunda*, aan de Zuidelijke kust der *Finsche Golf*, op den meridiaan de eilanden *Noord-* en *Zuid-Hoft*, *verkenningsmerken* geplaatst.

Het Noordelijke dier bakens bestaat uit een 3 vadem hoogen stang, met eene op de spits *verticaal* bevestigde *ton*; dit merk staat Z. 80° 30′ W. van den molen *Malla* op 511 vademen afstand.

Het *Zuidelijke baken* bestaat uit een 4½ vadem hoogen stang, met eene op de punt *horizontaal* bevestigde *ton*, op 80 vademen afstand van het *Noordelijke* merk Z. 15° O. De peilingslijn dezer merken in elkander gaat *westwaarts* van *Noord-Hoft* in de rigting van N. 15° W. en Z. 15° O.

Beide bakens zijn *rood* geschilderd.

De peilingen zijn genomen op het *regtwijzend* kompas.

De doorgang van het *west* van de kaap *Blücher* naar het *Noorden*, kan wegens zijne lage ligging op geen grooten afstand gezien worden, en dient alleen tot aanduiding der ankerplaats voor kleine vaartuigen.

's Gravenhage, den 14den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de *ijzeren klokbakenboei*, gelegen hebbende op het *Noord-Pampus* (*zeegat van Goedereede*), is verwisseld met eene *zwarte bakenton* van de 5*de soort*.

's Gravenhage, den 17den November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat de in het begin dezer maand weggeslagen westelijke bakenton van den *Banjaard* wederom is geplaatst.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister van Marine,
J. S. Lotsij.

AANBESTEDING

der hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien der Marine te Amsterdam *en te* Willemsoord.

De Minister van Marine, van voornemen zijnde op Donderdag den achtsten December 1859, aan den minst aannemende te doen Aanbesteden de Levering van de hierna te vermelden Houtwaren, ten behoeve van de Directien te Amsterdam en te Willemsoord, te weten:

Amsterdam.		*Willemsoord.*	
1.	Eiken Balken;	12.	Wagenschot, Pijphout en Roosterlatten;
2.	Eiken Krommers;	13.	Amerikaansche en Rigasche Masten;
3.	Wagenschot en Pijphout;	14.	Noordsche Vuren Spieren;
4.	Eiken Nagels;	15.	Dennen Masten;
5.	Noordsche Houtwaren;	16.	Greenen Dekdeelen;
6.	Amerikaansche Dekdeelen;	17.	Greenen Balk- en Noordsche Deelen;
7.	Greenen Balkdeelen;	18.	Greenen Ribben, Schrooten en Latten;
8.	Greenen Ribben;	19.	Ypenhout,
9.	Vuren deelen;		
10.	Dennen Deelen;		
11.	Ypen- en Esschenhout;		

Brengt ter kennis van de gegadigden, dat de Inschrijvingsbiljetten op gezegeld Papier geschreven, vóór of uiterlijk op Donderdag den achtsten December 1859, des middags vóór twaalf ure, franco aan het Departement van Marine te 's Gravenhage zullen moeten worden bezorgd.

De Biljetten moeten bevatten eene naauwkeurige opgave der prijzen, voluit geschreven, waarvoor men de levering van ieder der op het Bestek voorkomende artikelen wil aannemen, alsmede het totaal bedrag van het geheele Bestek; terwijl die voorts zullen moeten bevatten eene duidelijke vermelding van de namen der inschrijvers en die der borgen en hunne woonplaatsen, en op het adres worden aangewezen de benaming en het nommer van het Bestek waarop de inschrijving geschiedt.

Inschrijvingsbiljetten welke op ongezegeld papier zijn geschreven zullen

niet in aanmerking worden genomen, noch ook die waarin doorhalingen, veranderingen of bij-condities zijn gemaakt geworden.

De Voorwaarden waarop deze Aanbesteding zal geschieden liggen ter lezing aan het Ministerie van Marine te 's Gravenhage, bij de Directien der Marine te Amsterdam, te Willemsoord en te Vlissingen, ten Burele van de Commissarissen des Konings in de provincien Noordbrabant, Gelderland en Overijssel, alsmede ter Secretarie van de Gemeentebesturen te Rotterdam en te Dordrecht.

Wordende de gegadigden ten slotte opmerkzaam gemaakt dat in de bepalingen nopens de keuring van sommige houtsoorten belangrijke wijzigingen zijn gemaakt geworden.

's Gravenhage, den 24sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

*** De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat op Zaturdag, den 10den December aanstaande, aan het locaal van het Departement van Marine, te 's Gravenhage, onder nadere goedkeuring, bij inschrijving zal worden aanbesteed:

het maken van een Houten Gebouw, ten dienste van het Loodswezen te Amsterdam.

Het bestek waarnaar deze aanbesteding zal geschieden, ligt dagelijks (Zondagen uitgezonderd) van des morgens ten tien, tot 's namiddags ten twee ure, ter kennisneming aan de Secretarie van het Departement van Marine 's Gravenhage, bij den Inspecteur over het Loodswezen enz. te Willemsoord, bij het Gemeentebestuur van Amsterdam, in de bureaux van de Provinciale Gouvernementen van Zuid- en Noordholland en Utrecht, en voorts ter plaatse alwaar in die Provincien gewoonlijk bestekken van aanbesteding ter visie worden gelegd.

De teekening van het gebouw ligt ter bezigtiging aan het Departement van Marine te 's Gravenhage, bij den Inspecteur over het Loodswezen enz. te Willemsoord en het gemeentebestuur van Amsterdam, op de dagen en uren hierboven gemeld; zullende de verlangde inlichtingen te bekomen zijn aan het Departement van Marine, twee dagen voorafgaande aan dien der aanbesteding.

De biljetten van inschrijving op gezegeld papier, en behoorlijk gesloten, zullen uiterlijk op den 10den December aanstaande, des voormiddags vóór 12 ure, vrachtvrij, moeten worden bezorgd aan het Departement van Marine te 's Gravenhage: zij moeten bevatten den prijs, in schrijfletters, en in cijfers, waarvoor de gegadigden genegen zijn het werk aan te nemen, voorts de namen der inschrijvers, en die van hunne borgen, met vermelding van hunne woonplaats. Ongezegelde biljetten worden niet in aanmerking genomen.

's Gravenhage, den 26sten November 1859.

De Minister voornoemd,
J. S. Lotsij.

MARINE.

Openbare aanbesteding bij inschrijving op 's Rijks Werf te Hellevoetsluis, op Vrijdag den 16den December 1859, des middags ten 12 ure, voor de levering van:

Machine-Kamerbehoeften voor [illegible]

Volgens bestek en voorwaarden, welke ter lezing liggen bij de Directie der Marine te Amsterdam, het kantoor van aanneming der Marine te Rotterdam, en den Ingenieur der Stoomvaartdienst op voorschreven Werf, bij wien tevens alle verdere inlichtingen kunnen verkregen worden.

De inschrijvingsbiljetten zullen op zegel, met vermelding van de aannemingssom in schrijfletters en de namen der borgen, uiterlijk op bovengemelden dag en uur ter Secretarie van 's Rijks Werf te Hellevoetsluis behooren te zijn ingeleverd, wordende na dien tijd geene meer aangenomen.

Hellevoetsluis, den 2den December 1859.

De Directeur en Kommandant der Marine,
B. G. Escher.

OPENBARE AANBESTEDING.

De Inspecteur in de 1ste Inspectie van Fortificatien, of bij zijne afwezigheid de Eerstaanwezende Ingenieur te Muiden, zal, onder nadere goedkeuring van den Minister van Oorlog, in het openbaar Aanbesteden:

het maken van een Verdedigbaar Gebouw achter het 's Gravelandsche Front te Weesp.

Deze Aanbesteding zal geschieden den tienden December 1859, des middags ten twaalf ure, in het Logement: De Roskam te Weesp, alwaar van den 1sten December 1859 het bestek zal liggen.

Inlichtingen kunnen worden verkregen bij den Eerstaanwezenden Ingenieur te Muiden.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Vonnis der Arrondissements-regtbank van 's Hertogenbosch, uitgesproken in de openbare teregtzitting van Vrijdag, twee December 1800 negen en vijftig, is *Willem Jong*, wonende te Heusden, ten verzoeke zijner Echtgenoote gesteld onder Curatele.

Mr. Jan [illegible], *Procureur.*

*** De Erfgenamen in de onder het voorregt van Boedelbeschrijving aanvaarde Nalatenschap van *Sijmen Klein*, in leven Landbouwer, gewoond hebbende en overleden te Hilversum, zullen op den 14den December 1859, des voormiddags ten 10 ure, ten Kantore van den Notaris *A. Perk* te Hilversum, afleggen Rekening en Verantwoording van hun gehouden beheer aan de bekende en nog onbekende Schuldeischers, en daarna overgaan tot de betaling der Schulden, zoover de Nalatenschap toereikende zal zijn.

Geschiedende deze aankondiging ter voldoening aan Art. 1082 van het Burgerlijk Wetboek.

TELEGRAPHISCHE BEURSBERIGTEN.

ZATURDAG 3 DECEMBER 1859.

Amsterdam.

	pCt.			
Nederl. W. Sch.	2½	63	63⅛	63¹/₁₆
Dito dito	3	75¼	—	—
Dito dito	4	97½	97⅝	—
Syndicaat	3½	—	—	—
Handel-maatsch.	4½	—	—	—
Belgie. Bij *Roth. schild.*	2½	—	—	—
Rusl. Bij *Hope en C°.* 1798 en 1816	5	104	—	—
Dito 1828–1829.	5	—	—	—
Dito 1840.	4	80⁷/₁₆	80½	—
Stieglitz	4	80⅜	—	—
Dito 1854.	5	89⅞	—	—
Dito 1855.	5	99⅜	99½	—
Engelsche	4½	—	—	—

	pCt.			
Spanje. Nieuwe 3% thans.	1¾	32½	—	—
Amortisable.		—	—	—
Buitenlandsche	3	—	—	—
Binnenlandsche	3	42⅜	42⁷/₁₆	—
Portug. Te Lond.	3	43¹¹/₁₆	—	—
Oostenr. Metall. 1816–1852	5	54⁹/₁₆	54⅝	—
Dito Zilv. Nation.	5	58½	58¹¹/₁₆	58⁹/₁₆
Dito Zilver 1849–1854	5	73⅝	—	—
Dito 1847–1852.	2½	29⅛	29³/₁₆	—
Mexico. Londen.	3	—	—	—
Grenada id.	2¾	—	—	—
Venezuela id.		—	—	—
Uitgestelde		—	—	—

[illegible]

Consolidés [illegible]			[illegible]
Mexico			—
Spanje	3	»	—
Dito	1¾	»	—
Venezuela			—
Uitgestelde			—
Grenada			—

Metalliek	5	pCt.	57⅞
Nat. Metalliek	5	»	61⅝
Binnenl. Spanje	3	»	—
Spanje	1¾	»	—
Credit Prost.			—

Parijs.

Fr. rente	3	pCt.	71.00
Fr. Créd. Mob.			—
Binnenl. Spanje	3	»	43½
Spanje	1¾	»	—
Russische Spoorwegen			—

Weenen.

Metalliek.	5	pCt.	72.50
Idem Nationaal			78.50
Wissel Londen.			124.25

STAAT van de laagste en hoogste handelsprijzen, per 500 Ned. ponden, in guldens en centen, van *Hooi* en *Stroo*, op de voornaamste markten, gedurende de *eerste* en *tweede* helft der maand *September* 1859.

GEMEENTEN.	HOOI.				STROO. Rogge-				Tarwe-				Andere soorten.			
	Laagste.		Hoogste.		Laagste.		Hoogste.		Laagste.		Hoogste.		Laagste.		Hoogste.	
	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.	Eerste helft.	Tweede helft.
Noordbrabant.																
's Hertogenbosch.	8.00	8.00	10.00	12.00	5.00	5.00	6.00	5.50	5.00	4.00	7.00	4.50	4.00	4.00	5.00	4.00
Bergen op Zoom	10.00	10.00	12.00	12.00	6.50	6.50	7.50	7.50	6.00	6.00	7.00	7.00	6.00	6.00	7.00	7.00
Grave	»	»	»	»	»	7.00	»	7.50	»	»	»	»	»	»	»	»
Gelderland.																
Nijkerk	8.00	8.00	11.00	11.00	8.00	8.00	9.50	10.00	»	»	»	»	7.00	7.00	8.00	8.00
Nijmegen	14.00	14.00	16.00	16.00	»	»	»	»	6.00	6.00	8.00	8.00	»	»	»	»
Noordholland.																
Amsterdam	14.00	14.50	16.50	16.50	12.50	11.50	15.50	12.00	12.00	11.00	15.00	11.50	»	»	»	»
Zeeland.																
Middelburg	7.00	6.00	8.00	7.00	»	»	»	»	5.00	5.50	6.00	6.00	»	»	»	»
Sluis	10.00	10.00	10.00	10.00	4.00	5.00	4.00	5.00	5.00	6.00	5.00	6.00	3.00	4.00	3.00	4.00
Utrecht.																
Utrecht	9.00	12.00	13.00	13.00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Overijssel.																
Almelo (stad)	»	»	»	»	8.00	»	8.00	»	»	»	»	»	»	»	»	»
Kampen	8.00	8.75	10.50	10.00	10.00	10.00	11.25	11.25	10.50	10.00	13.00	12.50	»	»	»	»
Drenthe.																
Assen	»	»	»	»	7.00	7.00	7.50	7.00	»	»	»	»	»	»	»	»
Limburg.																
Roermond	10.00	9.60	12.00	11.00	5.00	5.50	5.50	6.00	5.00	5.50	5.50	6.00	»	»	»	»
Venlo	9.00	8.00	11.00	10.00	6.00	6.00	6.25	6.25	»	»	»	»	»	»	»	»

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.